

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 462

м. Київ

“ 16 ” 09 2021 р.

Про затвердження Порядку конкурсного відбору журналів НАН України та рукописів творів для підготовки та випуску видавничої продукції НАН України за бюджетні кошти в межах Цільової комплексної програми "Наукові основи функціонування та забезпечення умов розвитку науково-видавничого комплексу НАН України"

З метою упорядкування підготовки та випуску видавничої продукції НАН України в межах Цільової комплексної програми "Наукові основи функціонування та забезпечення умов розвитку науково-видавничого комплексу НАН України", затвердженої постановою Президії НАН України 23.12.2020 № 282, та з урахуванням вимог Положення про цільові програми наукових досліджень НАН України і цільові наукові (науково-технічні) проєкти НАН України, затвердженого постановою Президії НАН України від 19.12.2018 № 340:

1. Затвердити Порядок конкурсного відбору журналів НАН України та рукописів творів для підготовки та випуску видавничої продукції НАН України за бюджетні кошти в межах Цільової комплексної програми "Наукові основи функціонування та забезпечення умов розвитку науково-видавничого комплексу НАН України" (додається).
2. Затвердити положення про Наукову раду Цільової комплексної програми "Наукові основи функціонування та забезпечення умов розвитку науково-видавничого комплексу НАН України" (додається).
3. Обов'язки Наукової ради Цільової комплексної програми "Наукові основи функціонування та забезпечення умов розвитку науково-

видавничого комплексу НАН України" покласти на Науково-видавничу раду НАН України.

4. Вважати такими, що втратили чинність, розпорядження Президії НАН України від 08.02.2016 № 84 та від 02.11.2020 № 521.
5. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-організаційний відділ Президії Національної академії наук України.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Анатолій ЗАГОРОДНІЙ

В.о.головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України

Вячеслав БОГДАНОВ

**Порядок
конкурсного відбору журналів НАН України та рукописів творів
для підготовки та випуску видавничої продукції НАН України
за бюджетні кошти в межах Цільової комплексної програми
"Наукові основи функціонування та забезпечення умов розвитку
науково-видавничого комплексу НАН України"**

1. Загальна частина

Цей Порядок визначає процедуру проведення конкурсного відбору журналів НАН України та рукописів творів, що плануються до підготовки та випуску як видавнича продукція НАН України за бюджетні кошти в межах Цільової комплексної програми "Наукові основи функціонування та забезпечення умов розвитку науково-видавничого комплексу НАН України" (далі — Програма).

Для цілей цього Порядку до видавничої продукції належать журнали НАН України, до складу засновників чи співзасновників яких НАН України входить як юридична особа, а також наукові і науково-популярні твори (колективні й одноосібні монографії, словники, енциклопедії, довідкові видання), які пройшли процедуру подвійного наукового рецензування та затверджені до друку вченою радою наукової установи НАН України.

Цей Порядок розроблений відповідно до постанов Президії НАН України від 23.12.2020 № 282 "Про виконання Цільової комплексної програми НАН України "Створення та розвиток науково-видавничого комплексу НАН України" на 2016—2020 роки", від 19.12.2018 № 340 "Про затвердження Положення про цільові програми наукових досліджень НАН України і цільові наукові (науково-технічні) проєкти НАН України".

Підготовка та випуск видавничої продукції НАН України за бюджетні кошти в межах Програми спрямовані на:

- отримання нової якості наукового видавничого продукту на його шляху до споживача;
- якнайширше представлення результатів вітчизняних наукових досліджень у сучасній доступній світовій науковій спільноті формі;
- збільшення кількості видань іноземними мовами, які поширювали б у світі знання про Україну, формування позитивного іміджу держави, підвищення її престижу в світі;
- суттєве зростання присутності наукових видань НАН України у міжнародних базах даних та системах цитування наукової літератури;

— забезпечення високого професійного рівня редакційно-видавничої підготовки видань, доступу до сучасних наукових здобутків шляхом перекладу визначних видань державною мовою;

— поповнення бібліотечних фондів України, випуск соціально значущих видань для наповнення національного інформаційного простору, збереження інформаційного, освітнього та культурного рівня українського суспільства.

Конкурс може відбуватись з використанням відповідного інформаційно-комунікаційного ресурсу.

Підготовка та оголошення конкурсу

Конкурс оголошується Науково-видавничою радою (НВР) НАН України щороку шляхом оприлюднення відповідного інформаційного листа на офіційних вебсайтах Національної академії наук України і НВР НАН України.

Умови конкурсу доводяться відділеннями НАН України до всіх наукових установ НАН України — потенційних виконавців і розміщуються на вебсайті НАН України не пізніше, ніж за 30 днів до закінчення терміну подання рукописів.

Конкурс відбувається у два етапи.

Перший етап передбачає оцінювання наукової та/або соціальної значущості видання.

Установи НАН України, які є співзасновниками журналів НАН України, або ті, в яких підготовлено рукопис (авторський оригінал) твору, протягом року, але не пізніше 15 вересня поточного року, подають свої пропозиції на розгляд до відповідного відділення НАН України з метою здійснення конкурсного відбору для підготовки та випуску за бюджетні кошти.

Конкурс у відділеннях НАН України відбувається у такому порядку:

— інформування установ відділення НАН України про оголошення конкурсу;

— створення конкурсної комісії;

— розгляд журналів НАН України і рукописів творів, наданих установами НАН України;

— конкурсний відбір робіт;

— затвердження рішення конкурсної комісії стосовно журналів НАН України та рукописів творів, відібраних за конкурсом.

У кожному відділенні НАН України створюється окрема конкурсна комісія, склад якої та положення про яку затверджується рішенням Бюро відділення НАН України.

Конкурсна комісія до 01 жовтня поточного року здійснює розгляд та оцінювання журналів НАН України і рукописів творів, поданих учасниками.

Рішення конкурсної комісії затверджує Бюро Відділення НАН України.

Другий етап передбачає оцінювання ступеня довидавничої підготовки рукописів.

Не пізніше 01 жовтня поточного року конкурсна комісія передає усі допущені до участі у другому етапі конкурсного відбору журнали НАН України і рукописи творів до видавництв, підвідомчих НАН України, відповідно до виконуваних ними видавничих проєктів.

Видавництва протягом 1 місяця здійснюють редакторську апробацію журналів НАН України і рукописів творів, а також укладають планові кошториси на підготовку та випуск кожного твору і не пізніше 01 листопада поточного року передають власні висновки разом із копіями рецензій і рішеннями конкурсних комісій відділень НАН України на розгляд НВР НАН України.

НВР НАН України, виходячи з отриманих матеріалів і обсягів виділеного фінансування, укладає остаточний проєкт плану підготовки та випуску видавничої продукції НАН України на наступний рік і подає його на розгляд Президії НАН України не пізніше 01 грудня поточного року.

Вимоги до оформлення наукових видань та порядок їх подання на конкурс

Продукція НАН України повинна відповідати вимогам видавничої етики та Закону України "Про забезпечення функціонування української мови як державної".

Для участі у конкурсі установи НАН України подають журнали НАН України і рукописи творів, підготовлені відповідно до вимог видавництв НАН України, на паперовому й електронному носіях.

У разі видання роботи у кількох частинах на конкурс подаються всі частини видання одночасно.

Рукопис твору повинен бути завершеним і не може опрацьовуватись автором / авторами, відповідальним редактором, після подання на конкурс.

Під час роботи видавництва НАН України з авторським оригіналом дозволяється внесення у нього виправлень тільки редакційного характеру.

Для участі у конкурсі наукова установа НАН України — учасник конкурсу має подати відділенню НАН України відповідний комплект матеріалів.

Для журналів НАН України:

- лист-клопотання від установи НАН України;
- витяг з протоколу вченої ради установи НАН України, яким журнал НАН України рекомендовано на конкурс;
- коротку характеристику журналу НАН України (назва державною та/або англійською мовою; мова видання; тематичне спрямування; обсяг,

тираж і періодичність; категорія у переліку наукових фахових видань України; адреса вебресурсу);

— копію свідоцтва про державну реєстрацію засобу масової інформації;

— два останні номери журналу НАН України, які вийшли на момент оголошення конкурсу.

Для рукописів творів:

— лист-клопотання від установи НАН України;

— витяг з протоколу вченої ради установи НАН України, яким рукопис твору рекомендовано на конкурс;

— паперову та електронну версію рукопису твору;

— відомості про автора (співавторів) (прізвище, ім'я, по батькові, місце роботи, посада, науковий ступінь (за наявності), вчене звання (за наявності), цифрові ідентифікатори (за наявності)). У разі подання комплекту конкурсних матеріалів автором (співавторами) подається письмова заява, в якій учасник конкурсу гарантує, що виключне майнове право на використання видання не передано іншим особам;

— відомості про установу НАН України — учасника конкурсу (повне найменування, місцезнаходження, контактні телефони, електронна адреса, прізвище, ім'я, по батькові керівника).

Порядок проведення конкурсного відбору наукових видань та підбиття підсумків

Конкурс проходить у два етапи:

1. Проведення наукової експертизи журналів НАН України і рукописів творів відповідними відділеннями НАН України;
2. Апробація у видавництвах, підпорядкованих НАН України.

На першому етапі конкурсна комісія відповідних відділень НАН України здійснює конкурсний відбір журналів НАН України і рукописів творів на основі результатів фахової експертизи з урахуванням:

— вагомості кожного журналу НАН України чи рукопису твору для найширшого представлення результатів вітчизняних наукових досліджень;

— збільшення кількості видань іноземними мовами, які поширювали б у світі знання про Україну, формували позитивний імідж держави, підвищували її престиж у світі.

За необхідності конкурсна комісія може заслуховувати презентаційні доповіді головних редакторів / відповідальних редакторів / авторів, а також за узгодженням з ними вносити зміни щодо змісту і строків виконання видань.

До експертизи не залучаються головні редактори журналів НАН України та автори рукописів, поданих на конкурс, а також керівники наукових установ НАН України, які їх запропонували.

У випадку суттєвої розбіжності оцінок експертів щодо тієї ж самої конкурсної пропозиції (журналу НАН України або рукопису твору) призначається її повторна експертиза.

За результатами першого етапу відбору конкурсна комісія формує рейтинговий список видань, допущених до участі у другому етапі конкурсного відбору — апробації із залученням фахівців видавничої справи у видавництвах НАН України.

Рішення конкурсної комісії оформлюється протоколом її засідання і затверджується рішенням бюро відділення НАН України.

На другому етапі видавництва НАН України оцінюють ступінь відповідності підготовки журналу НАН України / рукопису твору встановленим вимогам, уточнюють їх обсяг, обраховують планові редакційно-видавничі та поліграфічні витрати.

Видавництва НАН України за результатами апробації рукописів складають проекти планів підготовки та випуску видавничої продукції НАН України за бюджетні кошти та до 01 листопада подають їх на розгляд НВР НАН України як експертної ради державного замовника — головного розпорядника бюджетних коштів.

Результати конкурсного відбору затверджуються постановою Президії НАН України із зазначенням строків виконання та виконавців за кожною роботою, оприлюднюються на вебсайті НАН України не пізніше, ніж через десять календарних днів після її підписання.

Між видавництвом-виконавцем та НАН України укладається договір на виконання роботи на відповідний рік з метою координації та контролю за виконанням видавничих проєктів.

Між видавництвом і установою НАН України, що рекомендувала журнал НАН України / рукопис твору до участі в конкурсі, укладається договір на підготовку та випуск видавничої продукції НАН України за бюджетні кошти.

Підставою для відмови в участі у конкурсі на будь-якому його етапі можуть бути: недотримання умов чи порядку проходження конкурсу; негативні висновки рецензентів, конкурсної комісії, залучених експертів, НВР НАН України; недотримання вимог видавництв НАН України; порушення авторами принципів наукової етики.

План підготовки та випуску видавничої продукції НАН України наповнюється та функціонує за двома напрямками — "наукові видання" та "енциклопедичні видання".

Напря́м "Енциклопедичні видання"

Енциклопедичні проєкти, розпочаті до затвердження Програми на виконання рішень Уряду України (Енциклопедія сучасної України, Словник української мови, Франківська енциклопедія), не беруть участі у конкурсному відборі. Установи-виконавці таких проєктів подають пропозиції на наступний рік, що включають пояснювальну записку, планову калькуляцію кошторисної вартості робіт з розрахунками витрат за статтями на плановий рік.

Фінансування таких проєктів здійснюється за договорами з метою координації та контролю за виконанням цих проєктів.

Асигнування установі-виконавцю надаються НАН України як головному розпоряднику бюджетних коштів шляхом розподілу відкритих асигнувань на реєстраційні рахунки загального фонду Державного бюджету України, відкриті в органах Державної казначейської служби України, згідно з помісячним планом асигнувань установи-виконавця в межах фактично відкритих асигнувань відповідно до мережі установ та організацій НАН України.

Нові пропозиції за напрямом "Енциклопедичні видання" подаються на розгляд Наукової ради Програми відповідно до постанови Президії НАН України від 19.12.2018 № 340 як програмно-цільова або конкурсна тематика НАН України.

Напря́м "Наукові видання"

У межах напрямку "Наукові видання" виконуються такі видавничі проєкти НАН України: "Наукова книга"; "Наукова книга. Молоді вчені"; Вибрані праці дійсних членів (академіків) НАН України; "Українська наукова книга іноземною мовою"; "Наукові переклади"; "Наука для всіх"; "Бібліобліографія вчених НАН України"; "Видатні вчені"; Довідкові видання та методична література; Фахові словники; Програма підтримки журналів НАН України.

Проєкти, які розглядаються ДП "НВП "Видавництво "Наукова думка" НАН України":

— Наукова книга — передбачає підготовку та випуск оригінальних (раніше не опублікованих) творів працівників НАН України (або працівників НАН України у співавторстві зі співробітниками наукових установ іншого відомчого підпорядкування чи закладів вищої освіти);

— Наукова книга. Молоді вчені — передбачає підготовку та випуск оригінальних (раніше не опублікованих) рукописів видань молодих вчених — працівників установ НАН України;

— Вибрані праці дійсних членів (академіків) НАН України — передбачає підготовку та випуск вибраних праць дійсних членів (академіків) Національної академії наук України до їхніх ювілейних дат. Дія Проєкту відбувається починаючи з 70-ти років від дня народження вчених. Пропозиція

стосовно участі у конкурсі має бути подана не пізніше ніж за рік до ювілейної дати та не пізніше 1 жовтня року, що передує року ювілею.

Проекти, які розглядаються ВД "Академперіодика" НАН України:

— "Українська наукова книга іноземною мовою" — передбачає видання оригінальних творів працівників НАН України англійською та іншими світовими мовами з метою ефективнішого представлення світовій спільноті досягнень вітчизняної науки;

— Наука для всіх — загальноакадемічна науково-популярна книжкова серія, покликана у доступній популярній формі ознайомлювати читачів із видатними досягненнями науки у різних галузях. Передбачає випуск оригінальних (раніше не опублікованих) видань науковців працівників НАН України;

— Біобібліографія вчених НАН України — загальноакадемічна книжкова серія, що передбачає видання робіт, присвячених видатним вченим — дійсним членам НАН України з метою відобразити внесок провідних українських вчених у розвиток вітчизняної і світової науки, сприяти пропаганді їх діяльності. Питання про видання в Проєкті робіт, присвячених вченим — членам-кореспондентам НАН України, кожного разу розглядається окремо. Роботи в Проєкті видаються до ювілейних дат дійсних членів (академіків) НАН України, починаючи з 60-річчя від дня народження відповідно до постанови Президії НАН України. Президія НАН України ухвалює постанову про видання роботи на підставі рішення Бюро Науково-видавничої ради НАН України, яка виносить його за пропозицією Бюро відповідного Відділення НАН України. Питання про видання роботи в Проєкті з метою увічнення пам'яті академіка НАН України розглядається Президією НАН України окремо. Пропозиції про видання роботи за поданням установи, де працює чи працював учений, відповідне відділення НАН України надає до НВР НАН України не пізніше ніж за рік до ювілейної дати та не пізніше 01 жовтня року, що передує року ювілею.

Рукопис роботи готують співробітники установ, де працює чи працював учений, відповідно до державних стандартів з питань видавничої справи.

Серійне видання складається з розділів: нарис про життя та діяльність вченого; найважливіші дати життя та діяльності вченого; література про життя та діяльність вченого; хронологічний покажчик друкованих праць вченого з короткою передмовою укладачів;

— "Видатні вчені" — передбачає підготовку і видання книг за окремим рішенням Президії НАН України до ювілейних дат. Відділення НАН України, де працює чи працював учений, надає відповідну пропозицію до НВР НАН України не пізніше ніж за рік до ювілейної дати та не пізніше 01 жовтня року, що передує року цієї дати;

— Програма підтримки журналів НАН України спрямована на забезпечення належного представлення вітчизняних наукових журналів та уміщених у них статей у світі шляхом надання науково-методичної, консультаційної та фінансової підтримки науковим і науково-популярним журналам НАН України (далі — журнали) для дотримання ними графіку виходу у межах року і забезпечення високої якості редакційно-видавничого опрацювання, поліграфічного виконання, системи ідентифікації наукових статей. До програми мають право увійти журнали, які видаються державною та/або англійською мовами та відповідають вимогам до наукових фахових видань України (отримали категорії А та Б). За окремим рішенням Науково-видавничої ради НАН України до Програми можуть бути включені суспільно значущі та науково-популярні видання.

У межах Програми можуть бути виконані такі види робіт:

- розробка художньо-технічного оформлення та шаблону журналу;
- редагування текстів статей українською мовою, затверджених до опублікування;
- переклад та / або редагування текстів англійською мовою;
- виготовлення оригінал-макетів усіх номерів журналу;
- виготовлення призначеної для безкоштовного розповсюдження частини тиражу;
- надання цифрових ідентифікаторів об'єкта DOI.

Проекти, які розглядаються обома видавництвами:

- "Наукові переклади" — передбачає підготовку та випуск наукових монографій (зарубіжної літератури, виданої за кордоном), перекладених і підготованих до оприлюднення співробітниками НАН України з метою ознайомлення наукової спільноти України з досягненнями світової науки;
- Монографічні, довідкові видання та методична література — передбачає підготовку та випуск оригінальних (раніше не опублікованих) рукописів видань працівників НАН України;
- Фахові словники — передбачає підготовку та випуск оригінальних (раніше не опублікованих) рукописів видань працівників НАН України.

Видавництва НАН України не пізніше 01 листопада укладають проекти планів підготовки та випуску видавничої продукції НАН України за бюджетні кошти з зазначенням необхідного фінансування кожного видання і подають ці проекти на розгляд НВР НАН України.

На підставі подання НВР НАН України вказані плани, а також зміни параметрів видань у межах планів (корегування назв, обсягу, тиражу, вартості), щорічно затверджуються відповідними рішеннями Президії НАН України.

Установи-виконавці окремих видавничих проєктів укладають з НАН України договори з метою координації та контролю за виконанням цих проєктів.

Асигнування установі-виконавцю надаються НАН України як головному розпоряднику бюджетних коштів шляхом розподілу відкритих асигнувань на реєстраційні рахунки загального фонду Державного бюджету України, відкриті в органах Державної казначейської служби України, згідно з помісячним планом асигнувань установи-виконавця в межах фактично відкритих асигнувань відповідно до мережі установ та організацій НАН України.

Виконання видавничих проєктів

Відповідно до укладених договорів установи-виконавці видавничих проєктів здійснюють підготовку, редакційно-видавниче опрацювання, замовляють або здійснюють поліграфічне виготовлення тиражу, здійснюють випуск і розповсюдження тиражу з урахуванням особливостей відносин, що виникають у зв'язку з випуском видавничої продукції НАН України за бюджетні кошти і регулюються окремими актами законодавства України, зокрема щодо дотримання авторського права.

Тиражі видавничої продукції передаються на безоплатній основі відповідно до розподілу, затвердженого рішенням Президії НАН України, для задоволення потреб установ НАН України, поповнення фондів публічних і спеціальних бібліотек, для забезпечення дипломатичних представництв України та українських громад за кордоном, культурно-просвітницьких товариств і для задоволення інших загальнодержавних потреб.

Доставку видань до споживачів здійснюють установи-виконавці видання за кошти, передбачені кошторисами витрат на виготовлення тиражу видання, але не більше 5 % від суми договору відповідного року.

Установа-виконавець видавничого проєкту може здійснити виготовлення додаткового тиражу видання у паперовому та/або електронному (на спеціалізованому носії та/або для мережевого користування) за власні кошти (кошти спецфонду) з метою наповнення вітчизняного книжкового ринку, розширення можливостей доступу до виготовлених видань і задоволення потреб споживачів.

Випущена видавнича продукція виходить під грифом "Національна академія наук України" і може брати участь у Конкурсі на краще книжкове видання НАН України, а також у інших державних і міжнародних конкурсах і виставках.

ПОЛОЖЕННЯ
про **Наукову раду** Цільової комплексної програми "Наукові основи
функціонування та забезпечення умов розвитку науково-видавничого
комплексу НАН України"

Наукова рада Програми:

— визначає технічні вимоги до пропозицій до плану підготовки та випуску видавничої продукції НАН України за бюджетні кошти в межах Програми (далі — План);

— повідомляє установи НАН України про термін і порядок подання пропозицій до Плану та проведення відповідних конкурсів проєктів видань (рукописів);

— розглядає та відбирає пропозиції, що надійшли від установ НАН України, за необхідності визначає видавничі ліміти (квоти у обліково-видавничих аркушах) для кожного з відділень НАН України, має право вимагати проведення додаткового рецензування рукописів; укладає проєкт Плану та подає його на розгляд та затвердження Президії НАН України;

— з метою оптимізації процесу і підвищення ефективності виконання завдань Програми за необхідності рекомендує внести зміни до переліку видавничих проєктів, включених до Плану, у тому числі зміни обсягів фінансування та термінів виконання робіт;

— щорічно визначає обсяг фінансування кожного видавничого проєкту з урахуванням виділених бюджетних асигнувань.

Основні засади роботи ради:

— рада збирається на своє засідання не рідше 2 разів на рік;

— рішення приймаються простою більшістю голосів присутніх членів ради та оформляються відповідним протоколом;

— при рівній кількості голосів голос голови ради є вирішальним;

— голова ради — керівник відповідної цільової програми може створювати робочі групи з провідних вчених НАН України та сторонніх експертів для проведення експертного відбору запитів на виконання наукових видавничих проєктів у рамках конкурсів, а також для поточного контролю за виконанням завдань цільової програми, підготовки матеріалів та пропозицій для їх розгляду на засіданні наукової ради, вирішення організаційних питань.